

Tid Torsdagen den 23 april 2020 kl. 16.30 – 16.50
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justering Tisdagen 5 maj 2020, §§ 1-7, 10-12, 14-23, 25-27, 29-31,
33-36

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 23 april 2020, §§ 8-9, 13, 24, 28, 32

Johan Nilsson

Anders Göransson

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Johan Nilsson (M) ordföranden

Annika Elmlund (M)
Peter Backlund (L)
Hampus Rubaszkin (MP)
Anders Göransson (S)
Jonathan Metzger (V)
Christina Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Torsten Lindström (KD) för Bo Sundin (M)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Johan Castwall, Timmie Aspelin samt
borgarrådssekreteraren Daniel Carlsson-Mård.

§ 15**Ändring av gällande planbestämmelse inom fastigheten
Botvid 1 i Bromsten**

Dnr E2019-05185

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden
Johan Nilsson m.fl (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin
(MP), Torsten Lindström (KD) och Christina Wallmark (SD):

- 1 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden
ändrar gällande planbestämmelse inom fastigheten Botvid 1 i
Bromsten
- 2 Exploateringsnämnden uppdrar åt exploateringskontoret att i
dialog med Stockholm Konst och Stadsmuseet arbeta fram

förslag till en ny muralmålning i närområdet, samt att därutöver anföra:

Den bevarade byggnadsdelen på fastigheten vid Botvid 1 i Bromsten, som i detaljplanen har skyddsbestämmelsen q1, är en gavelvägg från en nu riven nedgången industribyggnad, på vilken graffitimålningen Fascinate är utförd av Circle och Tarik Saleh 1989. Den var då norra Europas största graffitimålning och uppfattades som en milstolpe i den svenska graffitikonstens historia. Även i Bromsten blev målningen med tiden ett omtyckt inslag i stadsbilden, och den har i flera sammanhang använts för att representera stadsdelen. Fascinate är Sveriges äldsta ännu bevarade större graffitimålning.

Efter fördjupade utredningar är exploateringskontorets samlade bedömning att det inte är tekniskt möjligt att grundlägga och stabilisera gavelväggen på ett sådant sätt att allmänhetens säkerhet kan garanteras samtidigt som att graffitimålningen och väggen inte riskerar att skadas.

Vi anser att det är mycket beklagligt att konstverket Fascinate är i så pass dåligt skick att det nu riskerar att rasa, samtidigt som verkets skick innebär att ett bevarandearbete i form av t.ex. gjutning eller annan förstärkning i sig skulle förstöra verket. Bland annat är fogarna i väggens murade lättbetongblock en aspekt som direkt försvårar ett adekvat bevarande av konstverket. Men även markens beskaffenhet är en försvårande faktor, då det förutsätter grundläggningsarbeten, vars vibrationer skulle vara destruktiva för målningen. Samtidigt som vi menar att det är viktigt att bevara områdets kulturhistoria, så måste detta ställas i relation till allmänhetens och barns säkerhet samt de tekniska förutsättningar som finns på platsen. Tyvärr finns inte de tekniska förutsättningarna för att lösa båda dessa delar.

Därför uppdrar vi åt exploateringskontoret att, i nära samarbete med Stockholm Konst och Stadsmuseet, noggrant och utförligt utreda, dokumentera och ta tillvara på så mycket kunskap som möjligt om verket, till exempel i form av färgprover och andra studier. Utifrån denna fördjupade kunskap ska exploateringskontoret sedan, i fortsatt samarbete med Stockholm Konst och Stadsmuseet, arbeta fram förslag till någon form av ny muralmålning i närområdet. Detta skulle kunna vara antingen i form av en ny målning, ett fotokonstverk där konstverket Fascinate avbildas eller annat som stadens expertis finner lämpligt. Om möjligt så ser

nämnden gärna att detta arbete görs i samverkan med de ursprungliga konstnärerna Circle och Tarik Saleh, eller andra konstnärer med lokal förankring i Bromsten.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 mars 2020.

Kontorets förslag till beslut:

Exploateringsnämnden begär att Stadsbyggnadsnämnden ändrar gällande planbestämmelse inom fastigheten Botvid 1 i Bromsten.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP), Torsten Lindström (KD) och Christina Wallmark (SD), föreslår (se beslutet).
- 2) Jonathan Metzger (V) föreslår att ärendet återremitteras för att utreda alternativa möjligheter att bevara målningen, samt att därutöver anföra följande:

På fastigheten Botvid 1 i Bromsten finns en bevarad byggnadsdel som i detaljplanen har skyddsbestämmelsen q1, som innebär att byggnadsdelen inte får rivas.

Skyddsbestämmelsen avser en gavelvägg från en nu riven nedgången industribyggnad, på vilken graffitimålningen Fascinate är utförd. Efter fördjupade utredningar är exploateringskontorets samlade bedömning att det inte är tekniskt möjligt att grundlägga och stabilisera gavelväggen på ett sådant sätt att allmänhetens säkerhet kan garanteras samtidigt som att graffitimålningen och väggen inte riskerar att skadas. Alternativet att exempelvis flytta väggen till en annan mindre känslig plats i området verkar dock inte ha utretts, vilket vi saknar.

Målningen Fascinate uppfördes lagligt på fastighetsägarens begäran 1989 och anses generellt vara en milstolpe i den svenska graffitikonstens utveckling. Länsstyrelsen ansåg i sitt remissutlåtande för den gällande planen att målningen har ett högt kulturhistoriskt såväl som konstnärligt värde, och att det är mycket angeläget att hitta en form som möjliggör att målningen bevaras. Även Skönhetsrådet och Stadsmuseet framhöll att graffitimålningen är bevarandevärd. Under planprocessen rörande området förekom en stark opinion inom såväl konstkretsar såväl som närboende för bevarandet av konstverket. Inför införandet av skyddsbestämmelsen i

planen utförde exploateringskontoret en antikvarisk utredning som låg till grund för bevarandebeslutet.

Exploateringskontorets bedömning att det inte är möjligt att bevara konstverket tycks framförallt baseras på ett enstaka mycket kortfattat utlåtande från ett tekniskt konsultföretag. Vi anser att detta är alltför lösa grunder för att begära hävande av en skyddsbestämmelse q1. Mycket mer utförliga utredningar av möjliga alternativa handlingsvägar och potentiella kreativa tekniska lösningar för att bevara målningen intakt behöver utföras innan dess att en sådan radikal handling som hävandet av skyddsbestämmelsen utreds.

- 3) Anders Göransson (S) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Johan Nilsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Nilsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt majoritetens förslag som stöds av ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP), Christina Wallmark (SD) och Torsten Lindström (KD).

Reservation

Anders Göransson (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Jonathan Metzger (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Anders Göransson (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Gatukonst och graffitti har en tillfällig karaktär. Det är en del av konstformen och hur den utvecklats att inte vara för evigt. Liknande kan gälla för muraler som ofta skapas för ett antal år på tillfälliga platser. Det kan till exempel handla om en brandvägg som i framtiden ska bebyggas.

Men med detta sagt har just Fascinate en unik plats i svensk graffitihistoria. Det kräver ett särskilt bevarande. Det är därför av yttersta vikt att kulturförvaltningen och Stadsmuseet kulturmiljö involveras i arbetet. Bevarande kan ske på flera

sätt, exempelvis att det i området görs en konstnärlig gestaltning som motsvarar kvaliteten i Fashinate.

Vid protokollet
Timmie Aspelin